МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ЗУНУ
_____ Оксана ДЕСЯТНЮК
«___» _____2025р.

ПОЛОЖЕННЯ

про політику протидії булінгу (цькуванню)
в Західноукраїнському національному університеті

СХВАЛЕНО
Рішення вченої ради
Західноукраїнського національного
університету
« 30 » вересня 2025р.
протокол № 2

Тернопіль 2025

1. Загальні положення

1.1 Положення про політику протидії булінгу (цькуванню) та застосування заходів виховного впливу в Західноукраїнському національному університеті (далі - Положення) є внутрішнім нормативно-правовим актом, що визначає основні поняття, суб'єкти, етапи, заходи щодо виявлення, протидії та запобігання випадкам булінгу (цькуванню) в Західноукраїнському національному університеті (далі - Університет).

1.2. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:
• *конфлікт* - це зіткнення протилежно спрямованих, несумісних одна з одною потреб, інтересів, соціальних установок, планів тощо у свідомості окремої особи, яке виникає в міжособистісних взаємодіях окремих осіб чи груп;
• *булінг (цькування)* - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
• *сторони булінгу (цькування)* - це безпосередні учасники випадку - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
• кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, який вчиняє булінг (цькування) по відношенню до іншого учасника освітнього процесу;
• *потерпілий (жертва булінгу)* - учасник освітнього процесу, стосовно якого було вчинено булінг (цькування), в результаті чого безпосередньо заподіяно фізичну, психологічну, матеріальну шкоду, приниження, страх, тривогу, підпорядкування інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції
• *спостерігачі* - безпосередні свідки та/або очевидці випадку булінгу (цькування);
• *наслідок булінгу (цькування)* - фізична, психологічна, матеріальна шкода, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або соціальна ізоляція потерпілого;
• *учасники булінгу (цькування)* - сторони булінгу (цькування), інші заінтересовані особи у запобіганні та протидії булінгу (цькування) в закладі освіти, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюється закладом освіти;
• *фізичне насильство* - форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає штовхання, зачіпання, підніжки, бійки, стусани, ляпаси, удари та інші дії, які завдають біль і тілесні ушкодження тощо; психологічне насильство - форма насильства, в
тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образи, поширення неправдивих чуток, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляції, шантаж тощо;
• *економічне насильство* - форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;
• *сексуальне насильство* - форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру

та/або змісту, сексуальні домагання тощо;
• *кібербулінг-булінг (цькування),* який вчиняється із застосуванням засобів електронних комунікацій (фото, відео і аудіо фіксація).
Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.
1.3. До булінгу (цькування) відносяться випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні університету та прилеглих територіях та/або за його межами, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Суб'єкти та особливості реагування на випадки булінгу (цькування) в Університеті

2.1. Суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) є:
Ректор.
Проректор з науково-педагогічної роботи.
Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування).
2.2. Діяльність суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) здійснюється на принципах: законності; відкритості та прозорості; дотримання прав і свобод людини; поваги та неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування); конфіденційності; взаємодії та співпраці; невідкладного реагування; комплексного підходу; нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.
2.3. Підставою для реагування на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення про випадок та/або підозру його вчинення, отриманої суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування). Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.).
2.4. Повідомляти про випадки булінгу (цькування) в Університеті
може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала або яка підозрює про його вчинення стосовно учасників освітнього процесу, або про який отримала достовірну інформацію.
2.5. Учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, падати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо).
2.6. Ректор:
2.5.1. визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування;
2.5.2 у випадку неможливості виконання проректором з науково-педагогічної роботи обов'язків стосовно виявлення та запобігання боулінгу, визначає наказом особу відповідальну за підготовку матеріалів для засідання (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксацій, психологічної характеристики сторін тощо);

булінгу (цькування), необхідне виховання та освіту, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

3.3. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними, науково-педагогічними працівниками закладу освіти із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги.

3.4. Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Університеті.

3.5. Педагогічні, науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування):

виконують рекомендації комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Університеті;

виробляють спільно зі здобувачами освіти правила взаємодії під час освітнього процесу.

Положення вносить:

Проректор
з науково-педагогічної роботи Уляна КОРУЦ

ПОГОДЖЕНО:

Проректор
з науково-педагогічної роботи Віктор ОСТРОВЕРХОВ

Начальник юридичного відділу Людмила ТРУФАНОВА